

การพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ธรรมเทพ ไชยกาญจน์

รองผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว
กองบัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2564

เอกสารวิจัยเรื่อง การพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร
โดย พันเอก ธนาเทพ ไชยกาญจน์
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก ชนะชัย พลเตча

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2564 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

(มหาดุคกิตี้ เทพหัสติน ณ อุรุยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

ประธานกรรมการ

พลตรี

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

(ธิบดี อัมพุนแนน)

พันเอก

กรรมการ

(พิชญาน พวงทอง)

พันเอก

กรรมการ

(สุเทพ ยิ่งยืน)

พันเอก

กรรมการ

(กัญญา แสงภัทรเนตร)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ธรเทพ ไชยกัญจน์
เรื่อง	การพัฒนาข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร
วันที่	กันยายน 2564 จำนวนคำ : 6,946 จำนวนหน้า : 22
คำสำคัญ	งานข่าวกรองจากแหล่งเปิด, ข่าวกรองทางทหาร
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

งานข่าวกรองมีความสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงของทุกประเทศ เนื่องจากผลผลิตของงานข่าวกรองหรือรายงานข่าวกรองที่มีการจัดทำในรูปแบบต่างๆ เช่นการประมาณการข่าวกรองข่าวกรองในลักษณะของการแจ้งเตือนภัยคุกคามหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับกำลังความสามารถของฝ่ายตรงข้ามที่อาจจะเป็นรัฐหรือไม่ใช่รัฐที่อาจจะเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศไทย ล้วนเป็นข้อมูลที่ผู้นำระดับสูงสุดของประเทศไทยจะนำไปใช้เป็นฐานในการตัดสินใจกำหนดนโยบายของประเทศไทยเช่นฝ่ายตรงข้าม การกำหนดภัยคุกคาม ที่อาจจะเกิดขึ้นกับประเทศไทย รวมถึงการนำไปกำหนดมาตรการที่จำเป็นในการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ ในสภาพการณ์ที่โลกอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ หรือโลกไร้พรมแดน ที่ประชาชนในทุกประเทศสามารถรับรู้ข่าวสารจากทุกมุมโลกได้โดยผ่านทางระบบโทรคมนาคมหรือการติดต่อสื่อสารอันทันสมัย ทั้งจากการรายงานข่าวผ่านทางดาวเทียมทางอินเทอร์เน็ต ทางโทรศัพท์มือถือที่เชื่อมโยงกับอินเทอร์เน็ต ขณะที่ความสามารถของหน่วยงานข่าวภาคเอกชนทั้งหนังสือพิมพ์ สื่อสารมวลชนด้านวิทยุ โทรทัศน์ เช่น CNN, BBC, Bloomberg และ รวมถึงสื่อสารมวลชนของไทยที่มีการพัฒนาและยกระดับการผลิตและรายงานข่าวให้มีคุณภาพสูง ทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น การพัฒนาคุณภาพของงานด้านการข่าวดังกล่าว ซึ่งถือเป็นแหล่งเปิด(open source) จึงล้วนเป็นประโยชน์ ต่องานด้านการข่าวกรองทั้งสิ้น หากได้มีการนำข่าวเปิดตั้งกล่าวมาผ่านกระบวนการผลิตตามหลักวิชาการให้เป็นข่าวกรอง หรือเรียกร่วมว่าข่าวกรองจากแหล่งเปิด (Open-Source Intelligence-OSINT)

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Tarathep Chaiyakhan

TITLE: The development of open sources intelligence
in military intelligence

DATE: September, 2021 **WORD COUNT :** 6,946 **PAGES :** 22

KEY TERMS: Open-Source Intelligence, Military Intelligence

CLASSIFICATION: Unclassified

Intelligence work is of utmost importance to the security of every country. Due to the productivity of intelligence work or intelligence reports that are produced in various forms Such as intelligence forecasts Intelligence in the form of alerting, threatening, or educating the competence of an opponent, perhaps a state or a non-state, that may pose a threat to national security. They are information that the top leaders of the country will use as the foundation for decision-making, formulating national policies, overcoming opponents. Elimination of threats that may arise to the nation Including implementing the necessary measures to maintain national security

In the situation where the world is in the globalization era or a world without borders That people in every country can get news from all over the world through telecommunication or modern communication system. Both from the news coverage via satellite On the internet Via mobile phone linked to the Internet. While the capabilities of the private news agency, both newspapers Radio and television journalism such as CNN, BBC, Bloomberg, etc., as well as Thai journalism, have developed and raised the level of production and news reporting to be of high quality more timely. Improving the quality of such news work Which is considered open source and is therefore beneficial to all intelligence work. If such open news is brought through the technical production process as intelligence or collectively known as open-source intelligence (OSINT).

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบทุกท่านที่กรุณาเสียเวลา แรงกายแรงใจ ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะ พันเอก ชนะชัย พลเตชะ อาจารย์ที่ปรึกษา, พลตรี ชินดี อัมพันธน พู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียด นอกจากเห็นใจจากข้อแนะนำทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง ทำให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ สำเร็จลุล่วงตามความมุ่งหมายของทางราชการเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้อุปถัมภ์เบื้องหลังทุกท่านที่เคยเป็นกำลังใจในการทำวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จสมบูรณ์ ได้สมตามความมุ่งหวัง ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก และหวังว่าวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพ กเหล่าทัพ และประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	3
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	5
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา.....	5
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	10
การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์.....	14
การวิเคราะห์ทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหา.....	15
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	16
บทที่ 4 บทสรุป	20
เอกสารอ้างอิง	23
ประวัติผู้วิจัย	25

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา หน่วยข่าวกรองชั้นนำของโลก ได้ให้ความสำคัญกับการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด (Open-Source Intelligence-OSINT)อย่างมาก เพราะจะช่วยลดภารกิจของการปฏิบัติการลับ (Secret operation) ซึ่งมีความเสี่ยงและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูงลงได้มาก อีกทั้งยังสามารถช่วยหาข่าวในส่วนที่การใช้วิธีการปฏิบัติการลับไม่สามารถแสวงหาได้ โดยแหล่งข่าวเปิดเป็นจุดเริ่มต้นในการรวบรวมข่าวสารเพื่อระบุช่องโหว่ (Intel gap) และใช้หน่วยข่าว ไปรวมรวมข่าวสารเพิ่มเติมเพื่อยืนยัน หรือปฏิเสธ เช่น สหรัฐอเมริกา ได้จัดตั้งหน่วยงานที่รวบรวมข่าวจากแหล่งข่าวเปิดทั่วโลกทำหน้าที่รวบรวม สรุป และวิเคราะห์ขั้นต้นเกี่ยวกับสถานการณ์ในแต่ละภูมิภาคทั่วโลก แล้วนำไปโพสต์บนเว็บ เรียกว่า Early bird defensenews ซึ่งจะเป็นรายงานข่าวที่ไม่มีชั้นความลับแต่จำกัดการเข้าถึงให้ดูได้เฉพาะสมาชิกที่เป็น จนท.ผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น จนปัจจุบันการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดของหน่วยงานดังกล่าว ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างมากในการผลิตรายงานข่าวกรอง เพื่อสนับสนุนต่อความต้องการของรัฐบาลและหน่วยงานด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ ซึ่งแนวความคิดดังกล่าว ได้แพร่ขยายไปอย่างรวดเร็วในประเทศต่างๆทั่วในยุโรปและเอเชีย

สำหรับไทยนั้น การผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดไม่ใช่เรื่องใหม่ เพราะแหล่งเปิดเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตข่าวกรอง โดยอยู่ในขั้นตอนของการรวบรวม (Collection) ซึ่งจะอาศัยข่าวสารจากแหล่งเปิดประมาณร้อยละ 85-90 ของข่าวสารทั้งหมด และจะอาศัยข่าวที่ได้จากการปฏิบัติการลับประมาณร้อยละ 10-15 เพื่อจัดทำรายงานข่าวกรอง อย่างไรก็ตามการพัฒนาองค์ความรู้ในด้านของการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดของไทย ยังนับว่ามีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับองค์การข่าวกรองชั้นนำของโลก ซึ่งสาเหตุสำคัญเป็นผลเนื่องจากข้อจำกัดด้านความรู้ นอกจากนี้ การพึ่งพา

องค์ความรู้จากหน่วยข่าวกรองของต่างประเทศก็กระทำได้ยากลำบากจากการที่หน่วยงานด้านการข่าวกรองของต่างประเทศยังถือว่างานด้านการข่าวกรองเป็นความลับของประเทศ การเผยแพร่ความรู้ให้กับประเทศต่างๆ ที่เป็นพันธมิตร แม้จะมีอยู่บ้างแต่ก็เป็นการถ่ายทอดให้อย่างจำกัด

ด้วยเหตุนี้ การสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดของไทยขึ้น โดยการนำหลักความคิดและองค์ความรู้ใหม่ๆ ของต่างประเทศมาประยุกต์ใช้จึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานข่าวกรองของประเทศไทยย่างมาก โดยเฉพาะการช่วยเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าว รวมทั้งช่วยลดต้นทุนและความเสี่ยงต่อการพึงพาการหาข่าวด้วยวิธีการปฏิบัติการลับ นอกจากนี้ยังอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่จะได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการข่าวกรองไปสู่ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องโดยไม่มีเรื่องของขั้นความลับมาเป็นอุปสรรคอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารโดยตั้งโจทย์การวิจัยดังนี้ 1) การผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารในปัจจุบัน มีการดำเนินการอย่างไร สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ และมีปัญหาข้อขัดข้องอย่างไร 2) องค์ความรู้ด้านการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในปัจจุบันของหน่วยงานด้านการข่าวในแต่ละประเทศที่สำคัญของโลกเป็นอย่างไร สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานของกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารของไทยได้อย่างไร 3) แนวทางการพัฒนาการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารของไทย ควรมีแนวทางอย่างไร

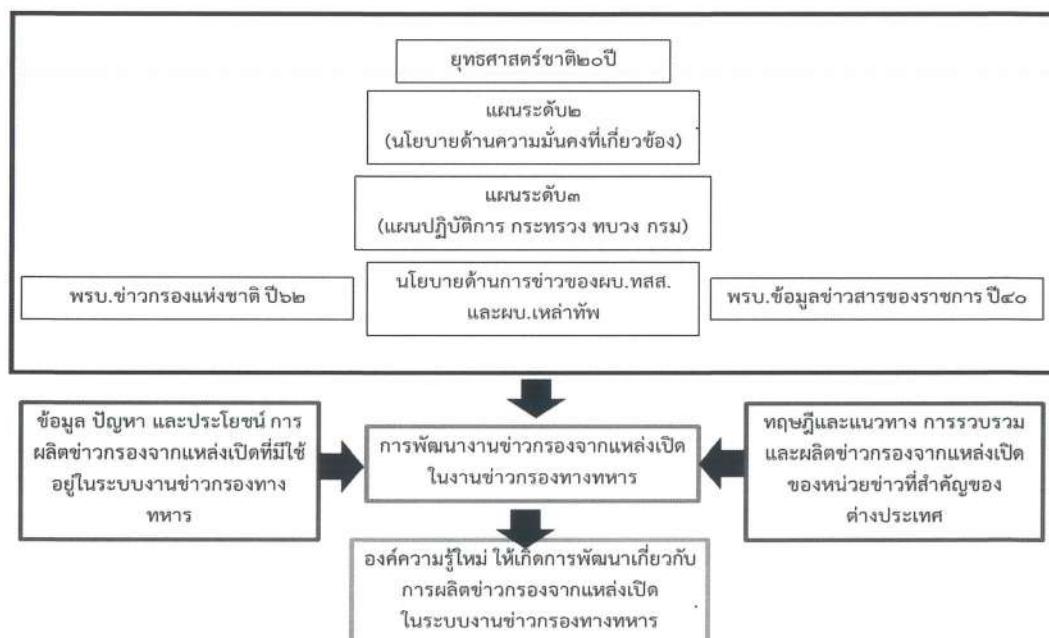
วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาและเรียนรู้ การดำเนินการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารในปัจจุบัน การนำไปใช้ประโยชน์ และปัญหาข้อขัดข้อง

2. เพื่อนำองค์ความรู้ด้านการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในปัจจุบันของหน่วยงานด้านการข่าวในแต่ละประเทศที่สำคัญของโลก มาประยุกต์ใช้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ให้เกิดการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด ในงานข่าวกรองทางทหารของไทย

3. เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัยใช้แบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนดให้เป็นแนวทางในการศึกษา

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้นนี้ผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษาการพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร

2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ปฎิบัติการของหน่วยข่าวของกองทัพบก และกองทัฟไทย

2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ปัจจุบัน – พฤษภาคม 64

3.การเก็บรวบรวมข้อมูลแหล่งข้อมูลเอกสารสืบค้นจากการวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องรวมไปถึงการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

4.การวิเคราะห์ข้อมูลใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5.ขั้นตอนการดำเนินงาน

รายการ	2563			2564			
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
พัฒนาและเสนอโครงร่างการวิจัย		→					
เก็บรวบรวมข้อมูล		→					
วิเคราะห์ข้อมูล			→				
การสรุปผลและอภิปรายผล				→			
การจัดทำรายงานและรูปเล่มวิจัย					→		

ภาพที่ 1.2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1.หน่วยงานด้านการข่าวกรองของกองทัพไทย ได้แนวทางพัฒนาความสามารถในการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด ตั้งแต่ระดับนโยบาย กระบวนการทำงาน กระบวนการเรียนรู้หรือ การสร้างทักษะแก่บุคลากร และการปรับปรุงหน่วยงาน ทั้งในด้านโครงสร้าง เครื่องมือ/ เทคโนโลยีและการสนับสนุนด้านงบประมาณ

2.หน่วยงานด้านการข่าวกรองของกองทัพไทย ได้เพิ่มศักยภาพแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการข่าวรวมทั้งช่วยลดต้นทุนและความเสี่ยงต่อการหาข่าวด้วยวิธีการปฏิบัติการลับ

3.ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้าน การข่าวกรองจากหน่วยข่าวของทางราชการ โดยไม่มีเรื่องของขั้นความลับมาเป็นอุปสรรค

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

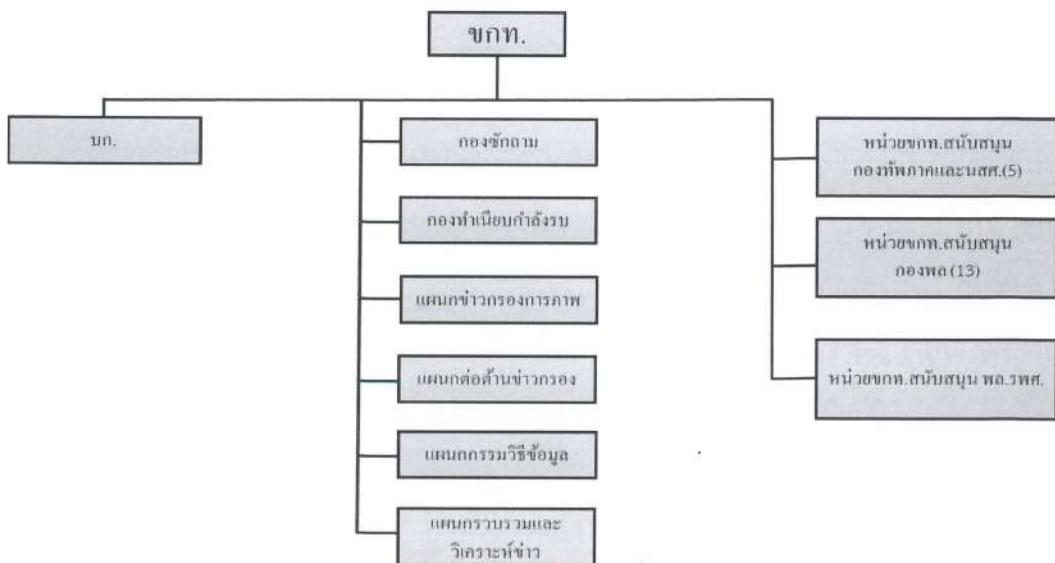
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) มุ่งเน้นให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง นั้น กองทัพบก ถือว่าเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนตามที่กระทรวงกลาโหมได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์รองรับตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงได้กำหนดเอาไว้ คือ “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข” ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยพร้อมเชิญชวนความที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ มุ่งเน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศไทยให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติทุกรูปแบบ

กองทัพบก มีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศไทย มีการจัดกองกำลังป้องกันชายแดนทางบก รอบประเทศจำนวน 7 กองกำลัง โดยกำหนดพันธกิจหลัก 3 ประการ ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงตามแนวชายแดน การป้องกันการรุกร้าวอิริปไตย การรักษาผลประโยชน์ของชาติ ปฏิบัติภารกิจต่อสถานการณ์ตามแนวชายแดนและปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ ได้แก่ พันธกิจที่ 1 การเฝ้าระวัง และป้องกันชายแดน, พันธกิจที่ 2 การจัดระเบียบพื้นที่ และแก้ไขปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน และ พันธกิจที่ 3 การประสานความร่วมมือกับประเทศไทยเพื่อบ้าน ซึ่งการปฏิบัติในปัจจุบันต่อเนื่องไปในอนาคต จะต้องเชิญชวนความรู้รูปแบบใหม่ต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบโดยตรงกับความ

มั่นคงของชาติ มาตรการด้านการข่าวจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ดังกล่าว

จากการปฏิบัติงานด้านการข่าว ของผู้ทำวิจัยที่ผ่านมาในอดีต ได้ปฏิบัติงานในส่วนงานด้านการข่าวทุกระดับของกองทัพบก ตั้งแต่กองพลทหารราบท กองทัพภาค กองทัพบก (หน่วยข่าวกรองทางทหาร) และหน่วยงานข่าวของ กอ.รมน.ภาค 4 สน. จนปัจจุบัน (ตั้งแต่ พ.ย. 64) ได้รับย้ายมาปฏิบัติงานในระดับหน่วยงานข่าวของกองทัพไทย(ศรภ.) จึงพิจารณานำหน่วยข่าวที่สำคัญของกองทัพบกคือ หน่วยข่าวกรองทางทหาร มาเป็นหน่วยตัวอย่างในประเด็นการวิจัยในครั้งนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการจัดหน่วยข่าวกรองทางทหาร อจย.30-2

หน่วยข่าวกรองทางทหาร จัดตั้งขึ้นเมื่อ 24 ก.พ.2510 มี อจย. 30-2 ซึ่งได้มีการปรับปรุงอจย. อีกหลายครั้งเป็นลำดับ มีหน่วยขึ้นตรงและปฏิบัติภารกิจเป็นส่วนรวม ประกอบด้วยบก. และ ตอน บก., ตอนซักถาม, ตอนทำเนียบกำลังรบ, ตอนตีความภาพถ่าย, ตอนต่อต้านข่าวกรอง, ตอนรวบรวมข่าวสาร, ตอนตรวจสอบเอกสารและวัสดุที่ยึดได้, ตอนเตรียมการฝึกและศึกษา, 5 หน่วยข่าวกรองทางทหารสนับสนุนกองทัพภาค และ 17 หน่วยสนับสนุนระดับกองพล มีอัตรากำลังพล อัตราเต็ม 946 อัตรา (น. 374 นาย ส. 572

นาย) อัตราอนุมติ 703 อัตรา (น.273 นาย ส. 430 นาย) ซึ่งจากโครงสร้างอัตราการจัดและภารกิจงานการปฏิบัติ ของหน่วยข่าวกรองทางทหาร สามารถแยกหัวข้อพิจารณาดังนี้

1. กรอบความคิดและองค์ความรู้ด้านการข่าวกรอง : หน่วยข่าวกรองทางทหาร มีหลักการทำงานเน้นการผลิตข่าวกรองแบบทั่วไป (All-sources intelligence) โดยตลอดระยะเวลา ตั้งแต่การก่อตั้งหน่วยข่าวกรองทางทหาร เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน การจัดส่วนงานและบุคลากรในหน่วยข่าวกรองทางทหาร ได้พัฒนาองค์ความรู้ด้านการข่าวกรอง โดยปรับปรุง หลักสูตรตำราการเรียนการสอนในด้านที่เกี่ยวข้องกับการข่าวกรองทั่วไป แต่การจัดตั้งส่วนงานเฉพาะด้านการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด(Open-Source Intelligence-OSINT) รวมถึงการค้นคว้าหรือผลิตตำรา ก็ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรม ส่วนในแต่ละการค้นคว้าหาความรู้ส่วนบุคคลในเรื่อง OSINT นั้นมีปรากฏให้เห็นพอสมควร แต่ส่วนใหญ่จำกัดอยู่ในกลุ่มเล็กๆ ประกอบกับการที่หน่วยข่าวกรองทางทหาร ยึดกรอบการทำงานข่าวกรองแบบทั่วไป มาเป็นเวลานาน ทำให้กรอบความคิดเช่นนี้ยังทรงอิทธิพล อยู่ในกลุ่มบุคลากรที่ปฏิบัติงาน กล่าวคือยังคงให้ความสำคัญกับ ข่าวกรองบุคคล(Human Intelligence : HUMINT) และข่าวกรองสัญญาณ (Signal intelligence : SIGINT) มากกว่า OSINT โดยถือว่า OSINT เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการรวมข่าวสาร
  2. การจัดโครงสร้างองค์กร : โครงสร้างองค์กรของหน่วยข่าวกรองทางทหาร ในส่วนที่เป็นองค์กรย่อยที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวกรองโดยตรง เน้นที่เป้าหมายภารกิจ และเป้าหมายพื้นที่ การวางแผนงานภายในองค์กรย่อยดังกล่าวจะยึดตามงรับข่าวกรอง ทั้งนี้ หน่วยข่าวกรองทางทหารเป็นหน่วยรวมข่าวสาร โครงสร้างจึงเน้นไปที่การรวมข่าวสาร ด้วยเครื่องมือในอัตรา ทำการวิเคราะห์ได้อย่างจำกัด ซึ่งฝ่ายอำนวยการด้านการข่าวของหน่วยในระดับกองพล กองทัพภาค และกองทัพบก สามารถวิเคราะห์ข่าวสารได้หลากหลาย และกว้างขวางกว่า เพราเดียวอำนวยหน้าที่ และมีหน่วยรองในอัตราที่สามารถรวมข่าวสารได้มากกว่าหน่วยข่าวกรองทางทหาร
- ด้วยเหตุนี้ การใช้ประโยชน์จากแหล่งเปิดภายในหน่วยข่าวกรองทางทหาร ส่วนใหญ่จึงเป็นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวเปิด แบบทั่วๆไป ไม่ได้มีการมุ่งเจาะลึกหรือเสาะแสวงหา

ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเปิดอย่างจริงจังเหมือนหน่วยข่าวในต่างประเทศ และหากจะมีนักวิเคราะห์ของหน่วยข่าวกรองทางทหารบ้างคนที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกได้ ก็เป็นเพียงการดำเนินการจากความสามารถหรือความพร้อมเฉพาะตัว เช่น เป็นผู้ที่สนใจเข้าไปสืบค้นข้อมูลทางเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเป็นประจำจนเกิดความเชี่ยวชาญ แต่การนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการผลิตรายงานข่าวกรองอย่างแท้จริงยังค่อนข้างมีข้อจำกัด ทั้งจากตัวของแหล่งข้อมูลที่ให้บริการและผู้ที่เข้าไปใช้บริการ รวมถึงข้อจำกัดของขีดความสามารถทางด้านภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศไทยนั้นๆด้วย ถ้าจบท มีความสามารถทางภาษา จะทำให้ค้นหาข้อมูลได้หลากหลาย กว้างขวางมากขึ้น

3. เครื่องมือ/เทคโนโลยี : จากโครงสร้างการจัดของหน่วยข่าวกรองทางทหาร ไม่ปรากฏส่วนงานที่รับผิดชอบเฉพาะในงานข่าวกรองจากแหล่งเปิด การใช้เครื่องมือ/เทคโนโลยีเฉพาะด้าน ในปัจจุบันยังไม่สามารถรองรับระบบงาน OSINT ได้เป็นงานเฉพาะ สิ่งที่อาจจะต้องปรับปรุงก็คือการวางแผนระบบเทคโนโลยีใหม่ รวมทั้งการจัดทำเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จำเป็น รวมถึงระดับความรู้ความสามารถของสถาบันการศึกษา ทางด้านเทคโนโลยีของไทยอยู่ในระดับแนวหน้าของภูมิภาค ซึ่งสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานหากจะมีการยกระดับขีดความสามารถด้าน OSINT

สิ่งจำเป็นอีกประการ คือ software สำหรับใช้ช่วยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร การจัดเก็บข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ และ software ที่ใช้ช่วยแปลข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาษาต่างประเทศต่างๆ ซึ่งได้มาจากแหล่งข่าวทุกแหล่งที่รวบรวมได้ เช่น เช่น eXtended Markup Language (XML), Resource Description Framework (RDF), Web Ontology Language (OWL), Simple Object Access Protocol (SOAP) และ Open Hypertext documentSystem (OHS) เป็นต้น ซึ่ง software เหล่านี้อาจต้องจัดหาจากต่างประเทศหรือการประสานงานกับหน่วยข่าวกรองมิตรประเทศเพื่อขอรับการสนับสนุน รวมทั้งการพัฒนาทักษะให้แก่บุคลากรที่จะต้องดูแลระบบดังกล่าว

4. งบประมาณ : ปัจจุบันการจัดสรรงบประมาณของรัฐบาลให้แก่หน่วยงานด้านการข่าวกรองอยู่ในระดับที่สามารถปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างไร้กีตام งบประมาณ

ที่หน่วยข่าวกรองทางทหาร ได้รับยังเป็นระบบบบประมาณที่สนองตอบภารกิจการข่าวกรองแบบทั่วไป ซึ่งให้น้ำหนักกับการใช้แหล่งข่าวบุคคล ขณะที่งบประมาณปัจจุบันยังไม่มีการวางแผนสำหรับใช้ในการวางแผนระบบงาน OSINT ซึ่งหากต้องการวางแผนระบบคงจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากพอสมควร เนื่องจากอาจต้องปรับปรุงเพิ่มเติมระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์เครือข่ายใหม่ รวมถึงการวางแผนงบประมาณในการจัดหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเปิดในต่างประเทศ และภายในประเทศไทยเพิ่มเติม โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลในระบบการให้บริการทางเครือข่ายแบบเป็นมาตรฐาน ที่ต้องมีอัตราค่าบริการในการบอกรับข้อมูล

5. บุคลากร : บุคลากรที่ใช้ในงานด้าน OSINT อาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเปิดต่างๆ (ในส่วนนี้รวมถึงบรรดาผู้เชี่ยวชาญทางภาษาต่างๆ ด้วย) เจ้าหน้าที่เทคนิคที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเรื่องระบบ และเจ้าหน้าที่ส่วนที่ทำหน้าที่วิเคราะห์เพื่อผลิตรายงานข่าวกรอง ซึ่งภาคร่วมในปัจจุบันบุคลากรทั้งสามส่วนนี้ในหน่วยงานข่าวกรองมีอยู่พ่อสมควร แต่ที่มากและมีคุณภาพสามารถทำงานด้าน OSINT ได้ทันทีคือบุคลากรในส่วนวิเคราะห์ ขณะที่บุคลากรที่ทำหน้าที่รวบรวม (หมายถึงมีความสามารถในการสืบค้นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่จะใช้ในการวิเคราะห์ต่างๆ) นั้นยังไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่เด็ดขาดโดยส่วนใหญ่บุคลากรด้านการวิเคราะห์จะทำหน้าที่นี้ด้วยตนเอง แต่ส่วนที่ค่อนข้างขาดแคลนในหน่วยข่าวกรองมากที่สุดคือ เจ้าหน้าที่เทคนิคที่มีความรู้ความชำนาญในด้าน Software เนพะสำหรับใช้ในงานด้าน OSINT

นอกจากนี้ ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ มีลักษณะที่องค์ประกอบของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษามาเลย์ พม่า กัมพูชา ลาว และจีน หากพิจารณาในด้านของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา มีความรู้และความชำนาญด้านภาษาอังกฤษเป็นหลัก ก็มีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับความจำเป็นที่อาจต้องใช้จริงในกรณีที่มีการนำ OSINT มาใช้อย่างจริงจัง ประกอบกับบรรดาล่ามภาษาส่วนใหญ่มีข้อจำกัด ทำหน้าที่ลามแพลงภาษาอย่างเดียว การจะใช้ในกิจกรรมอื่น เช่น การแปลสรุป การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข่าว หรือ การวิเคราะห์ซึ่งไม่สามารถกระทำได้ และโดยศักยภาพของล่ามภาษาเองก็คงไม่สามารถทำ

ได้เช่นกัน เพราะกิจกรรมดังกล่าวเป็นงานด้านการวิเคราะห์ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ต้องผ่านการอบรม และมีประสบการณ์ในงานมายาวนานพอสมควร

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

การผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดหรือ OSINT มีองค์ประกอบเดียวกับงานผลิตข่าวกรองแบบทั่วไป ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีการดำเนินงานตามวาระของ ประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนรวมข่าวสาร การรวบรวมข่าวสาร การดำเนินกรรมวิธี และการใช้และกระจายข่าวกรอง หากแต่ในกระบวนการผลิตข่าวกรองนั้น ถือว่าข่าวจากแหล่งเปิด อยู่ในขั้นตอนของการรวบรวม โดยจะนำข่าวสารจากแหล่งเปิดที่ได้ไปรวมกับข่าวสารที่ได้จากการรวบรวมด้วยวิธีการปฏิบัติการลับ และการใช้เครื่องมือทางเทคนิคต่างๆ เช่น HUMINT และ SIGINT เพื่อนำไปดำเนินกรรมวิธี และดำเนินการวิเคราะห์เพื่อผลิตเป็นรายงานข่าวกรองเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้ข่าว

สำหรับกระบวนการในการผลิต OSINT ได้ตัดความจำเป็นในการต้องใช้ข่าวสารจากการปฏิบัติการลับและการใช้เครื่องมือทางเทคนิคออกไปในขั้นตอนของการรวบรวม โดยได้เพิ่มเติมความสำคัญในส่วนของการรวบรวมข่าวสารจากแหล่งเปิดให้ได้มากยิ่งขึ้นเท่าที่จะทำได้ โดยอาศัยทุกช่องทางที่เอื้ออำนวย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากสื่อสารมวลชนทั่วไป เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ต่างประเทศและในประเทศไทย สื่อวิทยุ โทรทัศน์ในส่วนกลางและท้องถิ่น แผนที่ ภาพถ่ายในเชิงพาณิชย์ และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประเทศต่างๆ (ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การทหาร ที่มีการวางแผนทั่วไป) แหล่งข้อมูลจากแหล่งเปิดที่จำกัดการให้บริการเฉพาะหน่วยงานรัฐหรือสมาชิก แหล่งข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต การให้บริการทางเครือข่ายแบบเป็นสมาชิก แหล่งข้อมูลสีเทา และข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและนักสังเกตการณ์ ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือมีประสบการณ์ตรงในเรื่องต่างๆ

ส่วนที่ OSINT เน้นหนักหรือให้ความสำคัญเป็นพิเศษเมื่อเทียบกับวิธีการผลิตข่าวกรองแบบทั่วไป คือการพึงพาระบบทอง Software คอมพิวเตอร์ที่มีการวางแผนระบบ Software

ที่ทันสมัย สามารถอ่านวิเคราะห์ความสอดคล้องในการซ่อนสืบค้น(การคัดแยก การจัดระเบียบ การแยกเรื่องข้อมูล การกลั่นกรอง fake news ฯลฯ) และเริ่มรับข้อมูลผ่านทางระบบได้อย่างรวดเร็ว การวางแผนการรักษาความปลอดภัยทางคอมพิวเตอร์อย่างเข้มงวด การพัฒนาผู้เชี่ยวชาญทางภาษาทุกภาษา (ในกรณีเป็นประเทศที่มีผลประโยชน์ครอบคลุมทั่วโลก เช่น สหรัฐฯ) ซึ่งรวมถึงภาษาท้องถิ่นต่างๆ เพื่อทำหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารที่เกิดขึ้นทุกนาทีทั่วโลก รวมทั้งมีการจัดตั้งฐานข้อมูลกลางที่มีความจำmacula เพื่อรับข้อมูลข่าวสารทุกชนิดที่รวบรวมได้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบสามารถเรียกใช้ได้ทันทีผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเปรียบเทียบเชิงลึกระหว่าง OSINT กับ ข่าวกรองแบบทั่วไป ที่ยังใช้ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน โดยเทียบเคียงตั้งแต่ขั้นของการวางแผน รวบรวมข่าวสาร การรวบรวมข่าวสาร การดำเนินกรรมวิธี และการใช้และกระจายข่าวกรอง จะเห็นจุดเด่นของ OSINT ที่แตกต่างกับข่าวกรองแบบทั่วไป ที่เด่นชัดหลายประการ ยกพิจารณาได้ดังนี้

2.1.1 การวางแผนรวบรวมข่าวสาร : OSINT ได้อีกขั้นตอนที่สำคัญและซับซ้อนกว่า OSINT ที่เด่นชัด คือการใช้ประโยชน์จากการทำงานข่าวกรองในภารกิจที่เป็นประโยชน์กับหน่วยและประชาชัąนมากขึ้น มีได้จำกัดอยู่เฉพาะข่าวที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความลับของประเทศฝ่ายตรงข้ามหรือศัตรูเพียงอย่างเดียว เพราะ OSINT สามารถจะสนองตอบความต้องการข่าวสารของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าวได้กว้างขึ้น ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา หรือกล่าวได้ว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้กำหนดนโยบายสามารถใช้หน่วยด้านการข่าวกรอง ให้รวมและเสนอรายงานได้ทั้งในเรื่องความมั่นคงของชาติ และความมั่งคั่งของชาติ ในลักษณะของการทำงานคู่ขนานไปกับหน่วยงานหลัก

ด้วยเหตุนี้ การกำหนดความต้องการข่าวสารข่าวกรองของกองทัพ ในการใช้ประโยชน์จาก OSINT จึงสามารถขยายขอบเขตได้กว้างและครอบคลุมเรื่องที่กองทัพต้องการทราบได้มากขึ้น ทั้งในด้านข่าวสารข่าวกรองภายในประเทศและต่างประเทศ ในขณะที่หน่วยข่าวกรองเองก็จะเปลี่ยนสถานะจากการรายงานข่าวกรองเฉพาะเรื่องความมั่นคงและ

การทหารในกรอบแคบ หรือเรื่องที่มีขั้นความลับสูงที่มีเฉพาะผู้บังคับบัญชา rate ต่ำสูงเท่านั้น ที่ได้รับทราบ กลยุทธ์เป็นรายงานข่าวกรองที่หน่วยต่างๆ ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากข่าวกรอง ก็สามารถจะรับทราบหรือใช้ประโยชน์ได้ หรืออีกนัยหนึ่ง หน่วยข่าวกรองสามารถจะตอบสนองความต้องการข่าวสารข่าวกรองให้แก่ผู้ใช้ข่าวได้หลากหลายมากขึ้น และในประเด็นปัญหาที่กว้างขึ้น

2.1.2 การรวมข่าวสาร : หลักสำคัญในการรวมของ OSINT ก็คือ Knowing who knows หรือการที่หน่วยข่าวกรองจะต้องตอบคำถาม/คำขอของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าว โดยต้องรู้ว่าใครคือผู้เชี่ยวชาญที่รู้เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เราต้องรวบรวมนั้นๆ ดีที่สุด ซึ่งวิธีคิดเช่นนี้ค่อนข้างจะแตกต่างไปจากข่าวกรองแบบทั่วไป ที่มักจะดูที่ฐานข้อมูล ข่าวสารที่หน่วยมืออยู่ว่าสามารถตอบคำถามได้หรือไม่ รวมทั้งการเพ่งเลิงไปที่การใช้ HUMINT หรือ SIGINT เป็นช่องทางสำคัญในการรวมข่าวสาร โดยค่อนข้างให้ความสนใจน้อยมากกับแหล่งเปิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเอกสารวิจัยหรือบทความทางวิชาการ รวมถึงการไม่ค่อยเห็นความจำเป็นในการติดตามหรือศึกษาผลงานของนักวิชาการในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาด้านความมั่นคง

ความแตกต่างของกรอบความคิดในการรวมดังกล่าวจะท่อนให้เห็นการปรับเปลี่ยนวิธีคิดของการรวมทั้ง 2 วิธี กล่าวคือ ข่าวกรองแบบทั่วไป มักคิดว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าวมีหน้าที่ต้องรวบรวม (รับรู้) ข่าวจากแหล่งเปิดด้วยตนเอง หรือมีหน่วยงานที่รายงานข่าวจากแหล่งเปิดให้อยู่แล้ว ด้วยเหตุนี้หน่วยข่าวกรองจึงเลือกร่วมเฉพาะข่าวปิดหรือเรื่องที่เป็นความลับเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้ข่าวเท่านั้น แต่กรอบความคิดของ OSINT ไม่จำกัดตนเองเช่นนั้น แต่จะยึดหลักว่าจากภาระรายงานข่าวกรองตามที่ผู้บังคับบัญชาต้องการแล้ว หน่วยข่าวกรองควรจะรายงานข่าวสารตามขอบเขตภารกิจที่ผู้บังคับบัญชา หรือตามความต้องการของหน่วยอื่นที่อยู่ในโครงสร้างเดียวกันซึ่งควรจะต้องรู้ด้วยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติตามภารกิจของหน่วยนั้น ซึ่งก็คือ บรรดาสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติ ตลอดจนความมั่นคงของโลกทุกด้าน

2.1.3 การดำเนินกรรมวิธี : การดำเนินกรรมวิธีของ OSINT มีมาตรฐานค่อนข้างดี เมื่อเทียบกับการข่าวกรองแบบทั่วไป กล่าวคือ มีการจัดระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่นักวิเคราะห์สามารถสืบค้นได้ง่าย โดยมีการแบ่งแยกชัดเจนระหว่างฝ่ายที่ทำหน้าที่รวบรวมกับฝ่ายวิเคราะห์ และฝ่ายเจ้าหน้าที่เทคนิคอย่างชัดเจน นอกจากนี้ในประเทศไทยมีสำนักงานกลางหลายประเทศ เช่น สหรัฐฯ อังกฤษ ยังมีการใช้ Software สำหรับใช้ช่วยสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร การนำข้อมูลข่าวสารที่ได้ไปรวมรวมและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และ Software ใช้ช่วยแปลงข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาษาต่างประเทศต่างๆ ซึ่งได้มาระยะหนึ่งแล้วทุกแหล่งที่รวบรวมได้

อย่างไรก็ตาม ในด้านกรรมวิธีทั่วไปในการประมวลข้อมูลข่าวสารอ กมาเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ซึ่งต้องใช้มนุษย์เป็นผู้ดำเนินการ หลักการดำเนินการจะเหมือนกับการดำเนินกรรมวิธีในการผลิตข่าวกรองทั่วไป ได้แก่ การนำเอาข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมได้มา ประดิษฐ์ต่อประมวลเป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ และประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ เพราะจะต้องเริ่มตั้งแต่การประเมินความน่าเชื่อถือของข่าวสารแต่ละชิ้น โดยแยกข่าวที่ไม่เป็นประโยชน์หรือขาดความน่าเชื่อถือออกไป ต้องสามารถดึงเรื่องที่สำคัญอ กมาจากข่าวสารจำนวนมาก และสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวหรือเหตุการณ์จากข่าวสารแต่ละชิ้นที่ได้แยกแยะไว้แล้วเพื่อประมวลอ กมาเป็นภาพใหญ่ แต่ในระบบงานของ OSINT จะยุ่งยากมากกว่า เพราะต้องรับผิดชอบกับข้อมูลข่าวสารจำนวนมาก มหาศาล

2.1.4 การใช้และกระจายข่าวกรอง : ในส่วนของการใช้และกระจายข่าวกรอง เพื่อตอบความต้องการข่าวสารของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าว โดยปกติแล้วหน่วยข่าวกรองทางทหารปฏิบัติงานโดยเน้น ข่าวกรองแบบทั่วไป จะรายงานข่าวกรองแก่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าว ตามคำสั่ง/คำขอ หรือเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าว ควรจะทราบหรือจำเป็นต้องทราบ ส่วนการดำเนินการของหน่วยข่าวกรองตามวิธีการของ OSINT จะเป็นการปรับเปลี่ยนแนวทางการผลิตและนำเสนอรายงานข่าวกรองต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้ข่าวเสียใหม่ เพื่อให้ได้รับข่าวสารข่าวกรองที่จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานได้กว้างขวาง

ยิ่งขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการได้หลายหน่วยงาน/องค์กร และเป็นประโยชน์ต่อ ผลประโยชน์ของชาติ โดยสามารถรายงานสถานการณ์เฉพาะเจาะจง เช่น ภัยจากการก่อ การร้ายไปจนถึงสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่จะมา เช่น ภาวะวิกฤติพลังงาน ปัญหาภัยแล้ง การแพร่ระบาดของโรคร้าย ๆ ฯลฯ เป็นต้น

การวิเคราะห์ทางเลือกทางยุทธศาสตร์

การรวบรวมข่าวจากแหล่งเปิดเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานข่าวกรองของประเทศต่างๆ ทั่วประเทศตัวต่ำและซีกโลกตะวันออกให้ความสนใจ เช่น รัสเซียจัดตั้ง National Center for Automated Date Exchanges with Foreign Computer Networks and Data Banks (NCADE) โดยมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของสหรัฐฯ แคนาดา เยอรมนี อังกฤษ และฝรั่งเศส ขณะที่สหรัฐฯ มีหน่วยงานในสังกัด CIA ถึง 2 หน่วย ได้แก่ Foreign Broadcast Information Service(FBIS) และ National Collection Division (NCD) มีหน่วยงานในสังกัดกองทัพภายในต่อโครงการ External Research and Analysis (ER & A) และมีCommunity Open Source Program Office (COSPO) เป็นหน่วยประสานงานในประเทศข่าวกรองสหรัฐฯ เช่นเดียวกับจีนที่มีสำนักข่าวแห่งชาติ (New China News Agency-NCNA) หรือแม้กระทั่งสิงคโปร์ที่ได้มีการจัดตั้ง National Computer Board (NCB) เป็นองค์กรกลางด้าน OSINT เป็นต้น สำหรับรูปแบบการดำเนินงานของหน่วยข่าวกรองจากแหล่งเปิดในประเทศต่างๆ นั้น กล่าวได้ว่างาน OSINT ของสหรัฐฯ เป็นรูปธรรมมากที่สุดในฐานะเป็นต้นแบบของงาน OSINT ทั่วโลก แม้กระทั่ง หน่วยข่าวกรองของอังกฤษฝรั่งเศส ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ใช้เป็นต้นแบบ โดยจุดเด่นที่สำคัญในงานOSINT ของหน่วยข่าวในต่างประเทศ ที่รวมรวมมาเพื่อเป็น ข้อมูลต้นแบบในการพัฒนาได้ มีดังนี้

1. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเปิดทุกแหล่ง รวมถึงความรู้ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ โดยเฉพาะที่มีบทบาทเกี่ยวกับงานด้านความมั่นคง โดยอาศัย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยเปิดโอกาสให้สามารถสืบค้น และจัดทำข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวได้โดยง่ายและไม่มีอุปสรรค

2. นักวิเคราะห์ข่าวกรองจะเป็นผู้นำความรู้จากข้อมูลข่าวสารที่ได้เหล่านั้น ไปดำเนินกรรมวิธีและวิเคราะห์ตามกระบวนการของงานข่าวกรองจนสามารถผลิตเป็นรายงานข่าวกรองที่มีคุณค่า หรืออภินัยหนึ่ง OSINT เป็นงานที่ช่วยแปลงความรู้ (Knowledge) ที่ได้มาจากการรวบรวมจากแหล่งต่างๆ ให้กลายเป็นความคิดหรือปัญญา (Wisdom) โดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวหน้า เป็นแหล่งจัดหาความรู้และมีนักวิเคราะห์ในงานข่าวกรองเป็นผู้สร้างความคิดนี้

การวิเคราะห์ทางเลือกใหม่ในการแก้ปัญหา

หากพิจารณาจากพื้นฐานทั้งในด้านองค์ความรู้ การจัดโครงสร้างองค์กรเครื่องมือ/เทคโนโลยี งบประมาณ และบุคลากร ของหน่วยข่าวกรองทางทหาร โอกาสของการที่จะยกระดับงานข่าวกรองของไทยให้ทัดเทียมต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศตะวันตกนั้น แม้ในภาพรวมจะมีอุปสรรคทั้งในด้านเทคโนโลยี งบประมาณและผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค แต่ในแง่ของการพัฒนาบุคลากรด้านการวิเคราะห์แล้วเชื่อว่าซ่องว่างระหว่างบุคลากรของหน่วยข่าวกรองไทยกับหน่วยข่าวกรองต่างประเทศมีไม่นาน เนื่องจากโดยพื้นฐานการปฏิบัติงานมีการใช้แหล่งเปิดเป็นหลักอย่างแพร่หลายอยู่แล้ว ประกอบกับพิจารณาด้านความรู้ในการวิเคราะห์ของนักวิเคราะห์ในหน่วยข่าวกรองทางทหาร และหน่วยข่าวกรองอื่นๆ ของไทย ก็มีการผ่านหลักสูตรการวิเคราะห์วิจัย ที่สามารถรองรับแนวทางการผลิตรายงาน OSINT ได้อย่างดีเช่นกัน ซึ่งจะช่วยลดซ่องว่างเกียวกับความสามารถด้านการข่าวกรองระหว่างไทยกับต่างประเทศลงได้มาก เนื่องจากงานด้าน OSINT เป็นการต่อสู้กับมนุษย์โลกข้อมูลข่าวสาร ทำให้สามารถปรับตัวไปสู่การทำงานด้าน OSINT ได้โดยใช้เวลาไม่นานนัก

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้งานข่าวกรองของไทยมีมาตรฐานเช่นเดียวกับงาน OSINT ของต่างประเทศ เช่น สหรัฐฯ ได้นั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ระดับนโยบาย ลงไปจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ ซึ่งต้องยอมรับว่าการจะปรับเปลี่ยนกรอบความคิดของหน่วยข่าวกรองไทยให้เลือกแบบใดก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งในเชิงโครงสร้างและวิธีการทำงาน ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป จำเป็นต้องใช้เวลาพอสมควร ในการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

บทที่ 3

บทอภิปราย

จากผลการศึกษาศักยภาพของหน่วยข่าวกรองไทย โดยใช้หน่วยข่าวกรองทางทหารเป็นกรณีตัวอย่างของการศึกษาพบว่า ศักยภาพในการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิดอยู่ในระดับที่สามารถดำเนินการได้โดยทันที แต่ก็มีการปรับปรุงและแก้ไขในประเด็นที่อาจจะยังเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถในการผลิตรายงานข่าวกรองจากแหล่งเปิด ตั้งแต่ระดับนโยบาย กระบวนการทำงานกระบวนการเรียนรู้หรือการสร้างทักษะแก่บุคลากร และการปรับปรุงองค์กร ซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณาปรับปรุงทั้งในด้านโครงสร้าง เครื่องมือ/เทคโนโลยี และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งนี้คาดว่าหากทุกฝ่ายเล็งเห็นถึงความสำคัญและเร่งปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการด้าน OSINT อย่างเต็มที่ โดยมีแผนการพัฒนาใน 2 ระยะดังนี้

แผนพัฒนาระยะสั้น

1. ด้านนโยบายและกรอบความคิด : ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองทัพบก ได้ตระหนักรึงความสำคัญและความจำเป็นของการผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด (OSINT) ในฐานะเป็นพัฒนาการหนึ่งของการปฏิรูปงานด้านการข่าวกรองตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงใหม่ของโลก และมีนโยบายนำแนวทางและวิธีการของ OSINT มาปรับใช้กับงานข่าวกรองทางทหารอยู่แล้ว ทั้งนี้หน่วยปฏิบัติงานด้านการข่าวต้องพัฒนางานด้านข่าวกรองทางเปิดให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของ OSINT ให้ พบช. และหน่วยงานอื่นให้ยอมรับถึงความเป็นประโยชน์ ควบคู่กับการเสริมสร้างทัศนคติการทำงานด้านการข่าวในองค์กร ที่อาจจะยัง ยึดติดกับงานข่าวกรองแบบทั่วไป

2. ด้านโครงสร้างและการจัดองค์กร : การพัฒนาองค์กรเพื่อรับรับงาน OSINT ในระยะเริ่มต้นควรจะคงการกิจ OSINT ไว้ในโครงสร้างของหน่วยข่าวกรองเดิมก่อน โดยอาจจัดตั้งส่วนงานที่ดำเนินงานด้านการรวมด้วยเครื่องมือทางเทคนิค และเป็นหน่วยงานใหม่

ส่วนงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถตรวจสอบอยู่ในโครงสร้างเดิมได้ , ฐานข้อมูลกลางในหน่วยงาน ต้องรองรับข้อมูลข่าวสารทุกชนิดที่รวมไว้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถเรียกใช้ได้ทันทีผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของหน่วยงาน ซึ่งมีการวางแผนระบบการรักษาความปลอดภัยทางเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสูงเพื่อป้องกันการถูกบุกรุก (hack) จากฝ่ายตรงข้ามหรือบุคคลภายนอก และการ รปภ.เครือข่ายจากคนในองค์กรด้วย เพราะการบุกรุกจากภายนอกจะไม่สำเร็จ ถ้าไม่มีความร่วมมือจากคนในองค์กรที่เปิดช่องว่าง หรือ แนะนำให้บุกรุกตรงจุดอ่อนของเครือข่าย

3.ด้านเครื่องมือ/เทคโนโลยี : จัดหา/ปรับปรุงเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ในงานด้าน OSINT เสียใหม่ เพื่อรองรับภารกิจของ OSINT ในด้านการสืบค้น การรวบรวมข้อมูลข่าวสารทาง online การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการแปล เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมเฉพาะที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมาก , พัฒนาและปรับปรุงระบบของ software คอมพิวเตอร์ของหน่วย ให้ทันสมัย สามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการช่วยสืบค้นและเรียกรับข้อมูลผ่านทางระบบได้อย่างรวดเร็ว ช่วยจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และช่วยแปลข้อมูลข่าวสารที่เป็นภาษาต่างประเทศ เช่น eXtended Markup Language (XML), Resource Description Framework (RDF), Web Ontology Language (OWL), Simple Object Access Protocol (SOAP) และ Open Hypertext document System (OHS) เป็นต้น และปรับปรุงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข่าวให้รวดเร็วและครอบคลุม โดยอาศัยทุกช่องทางที่เอื้ออำนวย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากสื่อสารมวลชนทั่วไป แหล่งข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต การให้บริการทางเครือข่ายแบบเป็นมาตรฐาน (Commercial online) แหล่งข้อมูลสีเทา (Gray literature) และข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญและนักสังเกตการณ์ (Experts and observers) ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือมีประสบการณ์ตรงในเรื่องต่างๆ

4.ด้านงบประมาณ : จัดหา Software สำหรับสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร การจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร และ Software ช่วยในการแปลภาษาต่างประเทศอาจอาศัยสถาบันการศึกษาทางด้านเทคโนโลยีของไทยช่วยพัฒนา โดยอาจใช้ Software ของ

ต่างประเทศเป็นต้นแบบ รวมถึงการวางแผนงบประมาณในการจัดทำข้อมูลข่าวสารจากแหล่งเปิดในต่างประเทศ และภายในประเทศไทยเพิ่มเติม โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลในระบบเครือข่ายแบบเป็นสมาชิก (Commercial online) ที่ต้องมีอัตราค่าบริการในการบอกรับ

5.ด้านบุคลากรและการฝึกอบรม : ค้นคว้าและผลิตตำราด้าน OSINT ที่เป็นมาตรฐานรวมทั้งอาจเชิญนักวิชาการจากต่างประเทศที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้มาจัดการบรรยายพิเศษให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน , จัดหาและ/หรือพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาต่างประเทศ และภาษาท้องถิ่นที่จำเป็น เพื่อทำหน้าที่แปลข้อมูลข่าวสารที่รวบรวมมาได้ , ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยส่งนักวิเคราะห์ของหน่วยงานเข้าร่วมโครงการวิเคราะห์วิจัยบางด้านร่วมกับนักวิชาการ ในหัวข้อการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่องานด้านความมั่นคง เช่น โครงการวิจัยปัญหาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ , หลักสูตรฝึกอบรมด้าน OSINT ครรภ์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยในส่วนของการฝึกภาคปฏิบัติควรแยกการฝึกด้านการใช้เครือข่ายสารสนเทศเป็นเครื่องมือรวบรวมข่าวสาร และการฝึกด้านการวิเคราะห์ออกจากกัน และส่งเสริมให้มีการใช้หลักสูตรกลาง เพื่อฝึกอบรมงานด้าน OSINT แก่หน่วยข่าวกรองทุกหน่วยเพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงานเป็นแนวทางเดียวกัน เกิดระบบความคิดเดียวกัน และจะเป็นฐานรากสำหรับสำคัญในการช่วยให้เกิดการวางแผนบูรณาการข้อมูลกลางของหน่วยงานด้านการข่าวกรอง

6.ด้านการวิเคราะห์และการประเมิน : ให้ความสำคัญกับการผลิตรายงานเชิงต่อยอดจากผลงานวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผลการประชุมสัมมนาของภาครัฐ และภาคเอกชนที่รวบรวมได้ ส่วนงานวิเคราะห์เพื่อผลิตรายงานข่าวกรองจะต้องนำระเบียบวิธีวิเคราะห์มาใช้ในการจัดทำรายงานอย่างเคร่งครัด , ให้ความสำคัญในกระบวนการประเมินความถูกต้องและนำเข้าเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้งานวิเคราะห์มีคุณภาพโดยจะต้องยึดหลักความถูกต้องแม่นยำของข้อมูลข่าวสาร ความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ ความทันสมัยของข้อมูลข่าวสาร และการทันต่อเวลา , ควรแยกส่วนของงานด้านการวิเคราะห์กับงานรวบรวมออกจากกัน และไม่ควรใช้บุคคลเดียวกันเป็นผู้ดำเนินการ เนื่องจากการ

ดำเนินงานแต่ละประเภทมีความยุ่งยาก และขั้นตอนปฏิบัติต่างกัน จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ ดำเนินการ

แผนพัฒนาในระยะกลางและระยะยาว

1. การวางแผนภารกิจให้งานด้าน OSINT สามารถผลิตงานเพื่อรองรับนโยบายด้านการข่าวกรองที่ยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen centered intelligence) ซึ่งเป็นการผลิตข่าวกรองเพื่อรองรับสถานการณ์หรือภัยคุกคามที่จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประชาชน ซึ่งเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
2. การวางแผนระบบสืบค้นให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกภาษาผ่านทางเว็บไซต์หรือระบบออนไลน์ (Web-based global coverage in all language) รวมถึงการแยกแยะ fake news, ตรวจสอบกลับไปยังแหล่งกำเนิด/จุดเริ่มต้นของข่าวเป็นนั้น ได้ว่ามีการถูกแต่งเติมไปอย่างไร รวมทั้งมีการสืบค้นได้ด้วยภาพนิ่ง , ภาพเคลื่อนไหว และตรวจสอบได้ว่ามีการตัดต่อไปอย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการผลิตรายงานข่าวกรองโดยใช้แหล่งเปิดเป็นพื้นฐาน
3. การสร้างฐานข้อมูลกลางของประชาคมข่าวกรอง (Data network of intelligence community) ที่จะเป็นประโยชน์ต่องานด้านการข่าวกรองโดยรวมของประเทศไทย เป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล และสามารถจะสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้แก่กระทรวงต่างๆ
4. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้าน OSINT ในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อสร้างบุคลากรรองรับงานของหน่วยงานด้านการข่าวกรอง และงานของส่วนราชการต่างๆ (ซึ่งจะมีบุคลากรที่มีความรู้ในการวิเคราะห์เข้าไปทำงานโดยไม่ต้องสืบเปลืองบประมาณในการฝึกฝนอบรมด้านนี้) รวมทั้งยังอาจช่วยเพิ่มศักยภาพให้แก่ภาคเอกชนไทยที่รับบุคลากรที่มีความรู้ด้านนี้ไปทำงานด้วย

บทที่ 4

บทสรุป

หลังสังคมเมียนมีสิ่งสุดลง โลกได้ก้าวไปสู่สังคมยุคข้อมูลข่าวสารที่เชื่อมโยงโลกให้ใกล้ชิดกันอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน โดยที่ประชาชนจากทุกมุมโลกสามารถติดต่อกันหรือรับรู้ข่าวสารระหว่างกันได้เกือบไร้ข้อจำกัด เช่นเดียวกับการมีโอกาสที่จะเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้และข่าวสารต่างๆ นอกจากนี้ การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารยังนับเป็นสภาพแวดล้อมใหม่ที่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของหน่วยข่าวกรองต่างๆ เป็นอย่างมาก ด้วย เทคโนโลยีจากการที่หน่วยข่าวกรองของต่างประเทศ ทั้งสหรัฐฯ รัสเซีย จีน ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย หรือแม้กระทั่งสิงคโปร์ ได้เร่งตักตวงผลประโยชน์จากโลกในยุคนี้อย่างเต็มที่ ด้วยการจัดตั้งเครื่องมือด้านการข่าวกรองขึ้นใหม่ที่เรียกว่าการข่าวกรองจากแหล่งข่าว เปิด และได้ใช้เครื่องมือตั้งกล่าวในการรักษาผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติอย่างได้ผล

สำหรับประเทศไทย หน่วยงานด้านข่าวกรองและความมั่นคงระดับชาติ เช่น สำนักข่าวกรองแห่งชาติ นับว่ามีศักยภาพไม่น้อยในการใช้ประโยชน์จากแหล่งข่าว เปิด และได้ใช้แหล่งข่าว เปิดเป็นองค์ประกอบสำคัญในการผลิตเป็นรายงานข่าวกรองมาเป็นเวลายาวนาน โดยหนุนช่วยด้วยเครื่องมือด้านการข่าวพิเศษ ทั้ง HUMINT และ SIGINT แต่การใช้ประโยชน์จากแหล่งข่าว เปิดของหน่วยข่าวกรองของไทยที่ผ่านมา ยังเป็นเพียงการใช้แหล่งข่าว เปิดในแง่ของการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ร่วมกับข่าวสารอื่นที่ได้จากการปฏิบัติการพิเศษ ดังกล่าว โดยมีค่อนข้างน้อยที่ใช้แหล่งข่าว เปิดเพียงอย่างเดียวในการผลิตเป็นรายงานข่าวกรอง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะไม่มั่นใจในความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารรวมทั้งยังขาดการศึกษาค้นคว้ากระบวนการที่จะนำข่าว เปิดมาใช้เป็นรายงานข่าวกรองอย่างเป็นหลักวิชาการ

จากผลการศึกษาศักยภาพของหน่วยข่าวกรองไทย โดยใช้หน่วยข่าวกรองทางทหารเป็นกรณีตัวอย่างของการศึกษาพบว่า ศักยภาพในการผลิตข่าวกรองจากแหล่งข่าว เปิดอยู่ในระดับ

ที่สามารถดำเนินการได้โดยทันที แต่ก็ความมีการปรับปรุงแล้วแก้ไขในประเด็นที่อาจจะยังเป็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถในการผลิตรายงานข่าวกรองจากแหล่งเปิด ตั้งแต่ระดับนโยบาย กระบวนการทำงานกระบวนการเรียนรู้หรือการสร้างทักษะแก่บุคลากร และการปรับปรุงองค์กร ซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณาปรับปรุงทั้งในด้านโครงสร้าง เครื่องมือ/เทคโนโลยี และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทั้งนี้คาดว่าหากทุกฝ่ายเล็งเห็นถึงความสำคัญและเร่งปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการด้าน OSINT อย่างเต็มที่แล้ว โอกาสที่ประชาชนข่าวกรองไทยจะก้าวขึ้นไปยืนอยู่ในระดับแคว้นห้าของหน่วยข่าวกรองในระดับภูมิภาคคงเป็นเรื่องที่ไม่ยาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะทำให้การพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดมีผลสำเร็จ ที่สำคัญที่สุด คือ ทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น จึงควรพัฒนาบุคลากรภายในหน่วยให้พร้อม มีความรู้เท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
2. สนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยี อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้ทันสมัยพร้อมต่อการทำงานควบคู่ไปกับการพัฒนาคน เพราะว่าถ้าคนพร้อม แต่เทคโนโลยีไม่พร้อม หรือเทคโนโลยีพร้อมแต่คนไม่พร้อม ก็ไม่สามารถที่จะพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดได้
3. ผู้บังคับบัญชาและบริหารทุกระดับต้องมีวิสัยทัศน์ สนับสนุน ในเรื่องการพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหารอย่างจริงจัง และมีแนวทางที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
4. ปฏิรูประบบราชการ ให้อีกอันวยต่อการทำงานด้านการข่าวให้สะท้อนความเร็วขึ้น เปิดรับสิ่งใหม่ๆ ให้ทันต่อสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น ลดขั้นตอนการทำงาน มีอิสระในการทำงาน เชื่อมข่าว ลดขั้นตอนการอนุมัติการซื้อเครื่องมือทางเทคนิค เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยถึงการพัฒนางานข่าวกรองจากแหล่งเปิดรวมถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานข่าวกรองจากแหล่งเปิด ของหน่วยข่าวกรองทางทหาร ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและตอบรับกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ที่จะต้องแข็งแกร่งกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ หากมีโอกาสได้ทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอว่า ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานข่าวกรองจากแหล่งเปิดในงานข่าวกรองทางทหาร ของหน่วยข่าวกรองทางทหาร เพื่อเป็นการต่อยอดในการพัฒนาการปฏิบัติงานข่าวกรองจากแหล่งเปิด ให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.

ยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. 2561-2580) สืบคันจาก

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (1) ประเด็นความมั่นคง พ.ศ. 2561 – 2580.

กระทรวงกลาโหม. (2559). ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2579. (ลับมาก).

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (62 – 64)

กองทัพบก. (2559). ยุทธศาสตร์กองทัพบก 20 พ.ศ. 2560-2579.

กองทัพบก. (2562). แผนการขับเคลื่อนหน่วยงาน. สืบคันจาก

https://www.rta.mi.th/rta_oit/documents/2019_06_10_15_23_41.pdf.

เฉลิมพล ศรีสวัสดิ์. (2563) นโยบายการปฏิบัติงานของผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ณรงค์พันธ์ จิตต์แก้วแท้. (2563). นโยบายการปฏิบัติงานของผู้บัญชาการทหารบก

ปี 64 นโยบายด้านการข่าว

พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หาทัยพันธ์. (2553). การวางแผนและกำหนดโดยยุทธศาสตร์

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัตรพงษ์ ฉัตราคม. (2553). ความมั่นคงศึกษา : การผลิตข่าวกรองจากแหล่งเปิด .

กรุงเทพ : บริษัท สแควร์ปรีนซ์ 93 จำกัด

สรชาติ บำรุงสุข. (2553). ความมั่นคงศึกษา : ปฏิบัติการข่าวสาร. กรุงเทพ : บริษัท สแควร์ปรีนซ์ 93 จำกัด

ทวี แจ่มจารัส. (2559).งานการช่าว เครื่องมือสำคัญ ที่ทำให้การกิจของทุกองค์กรประสบผลสำเร็จ.สืบค้นจาก

https://www.matichon.co.th/columnists/news_55993

ธเนศ วงศ์ชื่อม. (2560).แนวทางพัฒนางานด้านการช่าว. สืบค้นจาก

http://www.dsdl2016.dsdl.go.th/doc_pr/ndc_2560-2561/PDF/8416st/8416

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยก ชื่อ

พันเอก ธรรมเทพ ไชยกาญจน์

วัน เดือน ปีเกิด

7 มีนาคม 2515

ประวัติสำเร็จการศึกษา

- พ.ศ.2533 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเบญจมราษฎร์ศิลป์ครีรัมราช
- พ.ศ.2535 โรงเรียนเตรียมทหาร (รุ่นที่ 33)
- พ.ศ.2540 วิศวกรรมศาสตร์บัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ 44)
- พ.ศ.2550 หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 85

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2540 ผู้บังคับหมวดทหารช่าง กองพันทหารช่างที่3 รองหัวหน้าชุดทำเนียบกำลังรบ หน่วยข่าวกรองทางทหาร
- พ.ศ. 2541 ผู้บังคับกองร้อยข่าวกรองทางทหาร กองพันข่าวกรองทางทหาร
- พ.ศ. 2547 ผู้บังคับหน่วยข่าวกรองทางทหาร กองพลทหารราบที่15
- พ.ศ. 2554 รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพภาคที่4

ราชการสนาม

- พ.ศ. 2544 รองหัวหน้าชุดข่าวกรองทางทหาร กองกำลัง972 ไทย/ติมอร์ตะวันออก ผลัดที่4
- พ.ศ. 2555 ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจ หน่วยข่าวกรองทางทหาร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า

ตำแหน่งปัจจุบัน

- พ.ศ. 2564 รองผู้อำนวยการกองยุทธการและการข่าว กองบัญชาการศูนย์รักษาความปลอดภัย

